

Odborářské noviny * Číslo 5 * Ročník XXV * 12. března 2015

Haviřov 2. března 2015

Otevřený dopis k hornickým důchodům

Vážený pane premiére,
už velmi dlouhou dobu se snažíme dojednat spravedlivé důchody pro horníky. Vlastně se o to pokoušíme od doby zrušení důchodových kategorií, tedy od roku 1993. Tehdy ještě předseda vlády pan Klaus slíbil vytvoření takových podmínek, aby zaměstnanci pracující v rizikových kategoriích mohli odejít dříve do důchodu. Bohužel vždy se jednalo a jedná jen o sliby vlád předešlých i současných. Jediná vláda, která alespoň částečně vyřešila tento problém, byla „Nečasova“, a to Nařízením vlády č. 363/2006 Sb. Tehdy pan Nečas sfáral osobně do dolu, aby se na vlastní oči přesvědčil, v jakých podmínkách horníci pracují.

Vůbec neberete na zřetel, jak v celé Evropě řeší předčasné odchody horníků do důchodu. Nevnímate, jaký je věk dožití našich horníků a ignorujete veškeré zpracované studie. Nechcete slyšet, jaký je zdravotní stav horníků, počty chorob z povolání, obecných chorob a další poškození zdraví. Pravděpodobně vůbec nemáte ani ponětí, v jakých podmínkách se na šachtě pracuje. Vůbec neakceptujete fakt, že v konečném důsledku to zatíží daňové poplatníky, tedy i Vaše voliče. A prakticky činite pravý opak a dokonce z Vašich úst zaznívají slova o diskriminaci ostatních skupin.

Skutečnost je bohužel taková, že sliby, které jsme dostali od Vás před volbami, jsou velmi daleko od skutečnosti.

Právem se celá hornická veřejnost domnívá, že byla podvedena. Je vlastně ze strany státu podváděna neustále!

Je zde třeba připomenout fakta, která současný katastrofální stav zaměstnanců v hornictví způsobila:

- zrušení důchodových kategorií bez jakékoliv náhrady,
- nepodařená privatizace OKD, při které stát přišel o miliardy korun a kontrolu nad nerostným bohatstvím,
- „předání“ ostatního majetku OKD současným majitelům doslova za „hubičku“, a to včetně bytů bez jakékoliv ochrany nájemníků,
- žádná zákonná ochrana nerostného bohatství a jeho úplného vydobytí,
- neustálé odkládání zpracování Surovinové politiky státu a Státní energetické koncepce,
- samotná Evropská unie není nijak chráněna proti neustálému se zvyšujícímu se dovozu uhlí ze států mimo EU,
- nedokázali jste ochránit „Horní zákon“ ve vztahu k vyvlastnění,
- horníci, kteří mají poškozené zdraví dlouholetou prací, jsou vyřazováni na obecné choroby za účinného přihlížení ministerstva zdravotnictví a potažmo také soudů,
- v Moravskoslezském a Ústeckém kraji se dlouhodobě nepodařilo vyřešit vysokou nezaměstnanost.

Otázka tedy zní: Co stát, vláda, ministerstva, poslanci, senát atd. dělají pro nás, své občany a voliče?

Musím s plnou odpovědností říci, že hazardujete se zdravím horníků (a nejen jejich). Přivádíte občany ve výše jmenovaných krajích do neřešitelných sociálně vyhrančených situací. Vytváříte svým postojem sociální nepokoje a svým přístupem „přiléváte benzín“ do těchto ohnisek.

Současný stav je neudržitelný a jako vrcholný představitel tohoto státu byste si měl uvědomit, že lze očekávat sociální nepokoje v těchto oblastech. A nejen státní aparát, ale i Vy osobně budete za ně plně odpovědní!

Neminíme již déle uklíďovat horníky a slibovat jim, že se jednáním vše vyřeší. Zatím se nevyřešilo nic a nemáme ani žádné signály, že by tomu tak v nejbližší době bylo.

Pravděpodobně nejste dostatečně obeznámeni, jak se v poslední době řešily problémy v polském hornictví. Tyto závažné události mají velmi významný vliv na naše horníky. A věřte, že horníkům je naprosto jedno, že doly nevlastní stát. Stát je hlavním viníkem současné situace a je povinen dát vše do pořádku.

Dne 18. 3. 2015 bude v OKD, a.s. fárat do dolu předseda ČMKOS pan Josef Středula. Pokud se nevyhýbáte odpovědnosti za danou situaci, můžete se na práci horníků přijet podívat a také sfárat mezi ně do dolu. Samozřejmě i včetně všech ministrů, kteří ještě nefárali do dolu. To považujte jako naše pozvání Vás i všech členů vlády na fárání do dolu.

Zároveň bych Vás a všechny členy vlády rád pozval na setkání s moravskoslezskými horníky, které se uskuteční dne 27. 3. 2015 v 10 hodin v „Domě PZKO“ ve Stonavě.

S pozdravem Zdař Bůh

Podepsání: Jaromír Pytlík - předseda SHO, Monika Němcová - předsedkyně ZO Povrchových provozů OKD, Rostislav Palička - předseda ZO Dolu Paskov, Štefan Pintér - předseda ZO Dolu ČSM, Luděk Procházka - předseda ZO Dolu Paskov, František Riedl - předseda ZO Dolu Karviná (Lazý), Jiří Waloszek - předseda ZO Dolu Karviná.

Poznámka redakce: Uvedený dopis byl odeslán předsedovi Vlády ČR, zainteresovaným ministrům, poslancům našeho kraje a představitelům kraje.

Tak ty jsi ve třídě říkal, že po rozpadu Evropské unie vznikne zase RVHP...řekni mi, chlapče, máš tu informaci z důvěryhodných zdrojů?

Ministr Jan Mládek navštívil náš region

Minulý pátek si ministr průmyslu a obchodu Jan Mládek udělal čas, aby navštívil OKD a setkal se s odbory i s vedením firmy na Darksově. Jeho návštěva byla završena tiskovou konferencí, které se zúčastnili zástupci všech médií.

Ještě před konferencí novináři vyzpovídali při improvizované schůzce předsedu hornických odborů předsedu SHO Jaromírem Pytlíkem. Ten jim stručně vysvětlil, proč odbory v poslední době vystupňovaly svůj tlak na vládu, aby konečně "konala" /viz "Otevřený dopis", jehož obsah uvádíme v našem časopise/. Je to prostě tím, že vláda se slíbenou podporou hornických důchodů váhá.

Později se již zaplnila konferenční místnost a ke stolu zasedli hejtman Moravskoslezského kraje Miroslav Novák, za odbory předseda Jaromír Pytlík, ředitel OKD Dale Ekmark, ministr průmyslu a obchodu Jan Mládek, vládní zmocněnec pro Moravskoslezský a Ústecký kraj Jiří Cienciala a ředitel státního podniku DIAMO Tomáš Rychtařík.

V úvodu promluvil ministr Mládek, aby nastínil cíle jeho návštěvy. Jsou to jednání s OKD, Vítkovice Steel, Mölnlycke Health Care a DIAMO /řešení ostravských lagun/. Nejdůležitější je pro vládu řešení OKD, které začalo již před rokem dohodou o prodloužení těžby na Dole Paskov. Vedení firmy ministra seznámilo s opatřeními, která snížila ztrátu společnosti. Přesto se počítá s dalším snižováním stavů zaměstnanců (letos celkově o 1 600 - 800 u dodavatelů, 500 přirozené odchody a 300 reorganiza-

pokračování na straně č.2...

Ministr Jan Mládek navštívil náš region

pokračování ze strany č.1...

ce). Pro udržení sociální míry v regionu ministr předpokládá, že budou v budoucnu splněny tři předpoklady:

- možnost odchodu horníků do předčasného důchodu,
- prodloužení životnosti OKD,
- získání nových investorů do našeho kraje pro vznik nových pracovních míst.

K tomu je nutno připočíst i spolupráci státu s orgány místní samosprávy, bez toho to nepůjde.

Na slova ministra Mládka navázal vý-

Při výbuchu v uhelném dole 4. března 2015 nedaleko východoukrajinského Donecku zemřelo 33 horníků. Podle agentury Interfax to oznámily místní úřady. Důl je na okraji Doněcku, tedy na území ovládaném separatisty. V době neštěstí se tam nebojovalo. Ukrajínští záchranáři se ale k místu údajně vůbec nedostali.

Ukrajinský premiér Arsenij Jaceňuk na schůzi vlády oznámil, že úřady vyslaly na pomoc zavaleným horníkům šedesátka zá-

Důlní neštěstí na Ukrajině

chranářů, povstalci je ale pryč na místo neštěstí nepustili. Záchranářský štáb povstalců oznámil, že návrhy Kyjeva projednává.

Vůdce doněckých vzbouřenců Denis Pušilin ruské agentuře TASS řekl, že Kyjev žádnou pomoc doněckým záchranářům nenabídl: „Nikdo se na nás oficiálně neobrátil, ani my sami jsme o pomoc nežádali.“ Bude-li pryč zapotřebí, poprosí separatisté o pomoc Rusko.

Informace o počtu mrtvých se během dne rozcházely. Šéf ukrajinského parlamentu Volodymyr Hrojsman v Kyjevě oznámil, že zemřelo 32 lidí, a poslanci je uctili minutou ticha. Pak ale své tvrzení o počtu obětí odvolal.

Podle mluvčí separatistického ministerstva Juliany Bědilové bylo v době exploze v podzemí 230 horníků, z nichž 157 se dostalo na povrch. V místě výbuchu jich bylo 33. Podle úřadů tak všichni zemřeli.

Šéf nezávislých hornických oborů Mihajlo Volyncev řekl Ukrajinské pravdě, že k výbuchu došlo v 5.20 ráno místního času.

Důl byl otevřen koncem 50. let minulého století. V minulých letech provoz postihlo několik velkých havárií, při nichž za posledních 15 let přišlo o život celkem přes 240 lidí. Největší z nich se stala v listopadu roku 2007, kdy při sérii explozí zemřelo 101 horníků. Zdroj: Novinky

konný ředitel OKD Dale Ekmark, který poděkoval ministrovi za jeho přítomnost a popsal stručně vývoj v roce 2014 a 2015, kdy byla uplatněna masivní úsporná opatření. Ředitel doufá, že i v budoucnu dojde k další spolupráci se státem.

Pak již došlo k diskuzi, ve které padly dotazy k dalšímu řešení "ostravských lagun". Ředitel DIAMO, s.p. Tomáš Rychtařík odpověděl, že probíhají výběrová řízení, jejichž cílem bude odstranit zbylé ekologické zátěže do roku 2022.

Na dotaz, zda má pan Mládek spočteno, co by ty hornické důchody stály, odvětil ministr, že je to v zodpovědnosti ministryně

práce a sociálních věcí Marksově. Za sebe a svou stranu přislíbil, že bude požadavky odborů podporovat, důležitá je však i reakce členů hnutí ANO a ta je zatím rozporuplná. Sdílel rovněž, že situace je velmi složitá a vyžaduje komplexní řešení celého kraje a dokonce i situace v sousedním Polsku, což potvrdil i vládní zmocněnec Cienciala.

Co říci na závěr? To řekl novinářům v předchozím rozhovoru odborový předseda Pytlík: "Pan ministr nám opět slíbil, že situace se řešit bude." V opačném případě budou muset odbory přikročit k tvrdším akcím i za účasti všech zaměstnanců, kterým jde o jejich budoucnost. **redakce OKD**

Krojování horníci ze Stonavy bilancovali

Na svém výročním rokovaní se v neděli 1. března 2015 sešli ve stonavském Domě PZKO hrdí nositelé nejvyššího ocenění, udělovaného v několika kategoriích Sdružením hornických a hutnických spolků ČR, nazvaného Český Permon. Od loňského roku je jeho držitelem Spolek krojovaných horníků /SKH/ při obci Stonava. Jak je známo, oslavili stoleté výročí od založení svého spolku v roce 1914. Tomuto dnes něco málo přes osmdesátiletému spolku bylo toto ocenění předáno za neustálé šíření hornických tradic a hornického folklóru, se kterými před léty začali jejich dědové, otcové a známí. Psát na tomto místě o plejádě akcí vlastních, jako jsou svátky patronky horníků, svaté Barbory, spojené se slavnostními bohoslužbami v kostelích ve Stonavě i Karvině, i společenskou zábavou, zahradní slavnosti, ale i reciproční návštěvy KKH nejen v našem regionu, ale i v celé ČR, kolegů z KWK Boryna a Jas-Mos v sousedním Polsku i Malokarpatského banického spolku z Pezinku na Slovensku, i účasti na mnoha setkáních v rámci SHHS, by bylo opakováním v těchto novinách již publikovaných článků i fotografií. Vzpomeňme jen loňský třídenní maratón červnových oslav onoho stoletého výročí, o kterém se ještě stále mluví mezi jejich účastníky nejen z ČR. Nejlépe to v pozdravném vystoupení shrnul pan Ing. Boleslav Kowalczyk, ředitel Důlního závodu 1 Karviná a člen tohoto SKH při obci Stonava, který dodal, že přesto, že v regionu je SKH usilujících o uchování hornických tradic více, přesto právě tento je příkladem kolektivního zapojení a četností společenských sešlostí, zvyrazňujících odkaz tehdejších zakladatelů hornických spolků.

Tato nedělní výroční valná hromada jednak zvolila a vlastně jen potvrdila staronové vedení tohoto SKH, což je možno považovat za ocenění jeho dosavadní práce. Významným je i doplnění spolkových stanov nezbytnými záležitostmi pro další rozvoj činnosti tohoto kolektivu členů i členek, pro které je nejen nošení slušivých hornických stejnojmenných věcí osobní hrdostí. V přijatém plánu jejich všestranné aktivity neschází ani letošní účast na významném již 19. Setkání zástupců Hornických a hutnických spolků ČR v červnu v Havířově.

Text a foto: -b-

▲ Snímek z výroční schůze Spolku krojovaných horníků ze Stonavy...

Proč si nechráníme vlastní pracovní trh?

V posledních letech jsme si už pomalu všichni zvykli na situaci, že ekonomika velkých zaměstnavatelů v Moravskoslezském kraji pokulhává a různá organizační opatření se na řadové zaměstnance valí ze všech možných stran. Abych se ve svých úvahách nevracel daleko, stačí si jenom pro osvěžení připomenout článek ze dne 12. 2. 2015, kdy se v časopise Týden objevila informace, že z OKD letos odejde 1600 zaměstnanců, z toho přes 800 zaměstnanců z externích dodavatelských firem, které v současné době pracují pro jediného producenta černého uhlí v naší zemi.

Jako předseda odborové organizace VOKD, která je také členem svazu OS PHGN a jako jediná odborová organizace působící u dodavatelských organizací, které pracují pro OKD, se již delší dobu snažím poukázat na situaci, že v tomto druhu podnikání v České republice nejsou, bohužel, nastaveny srovnatelné podmínky. Často se mi dostává od různých orgánů odpovědi, že ekonomický rozvoj je stále na bodě mrazu, a proto se míra nezaměstnanosti dál zvyšuje. Je pak snadné uvěřit, že zaměstnanci jsou vlastně asi celí šťastní, když si mohou udržet svoji současnou práci. Ale to je velmi nebezpečný a, bohužel, krátkodobý předpoklad. Proto se ptám, kde jsou ti slavní vrcholoví zaměstnanci, jejichž úkolem je vymyslet způsob, jak si udržet své zaměstnance i v době, kdy je současný zaměstnavatel na tom finančně bídne. Kde jsou ty možnosti zavedení speciálního režimu typu krizového řešení aktuální ekonomické situace v OKD s připravovaným útlumem těžby. Jestli je snad jediná spásná myšlenka v tom, že těžbu uhlí budou zajišťovat kontraktory, kteří se ke svým zaměstnancům chovají hůř než některé agentury práce? Potom je to velmi špatné.

Nezasvěcený člověk si řekne, že pracovat při těžbě nerostů a být odměňován minimální mzdou v 21. století nemůže být pravda. Opak je pravdou. Jsou, bohužel, mezi námi i takoví dodavatelé, kde se současným zaměstnancům poskytuje jen minimální mzda. Pro vaši představu: na Dole ČSM pracuje v dole zaměstnanec ze Slovenska, který si za období 6 měsíců za loňský rok vydělal 2640 euro. Při dnešním přepočtu to je 64 981 Kč.

Evropský soudní dvůr nyní rozhodl, že zaměstnancům při přeshraničním poskytování služeb je nutno vyplácet daleko více finančních prostředků (viz článek Polský zaměstnavatel musí ve Finsku vyplácet Polákům tamní mzdy), než je u některých dodavatelů zvykem (minimální mzda, stravenky, ubytování). Zde je taky čas na úlohu státu a různé kontrolní mechanismy. Vždyť za nedodržování srovnatelných podmínek, diskriminaci a nerovné zacházení lze uložit pokuty až do jednoho milionu korun. Při nedodržování předpisů týkajících se pracovních dokumentů, překročení objemu fondu pracovní doby jdou pokuty až do dvou milionů korun.

Teď je tedy čas na správnou úvahu. Je to chyba konkrétního zaměstnance nebo celé-

ho systému? Vlastně bychom si měli jako odboráři sami na tuto otázku odpovědět. Protože jen my můžeme prostřednictvím našich nejvyšších odborových orgánů na tuto situaci poukázat a jako zástupci zaměstnanců jednat o těchto nešvarech s různými zodpovědnými institucemi.

Je třeba otevřít legitimní požadavek odborů na rozšiřování vyšší kolektivní smlouvy daného oboru. Protože jediné tato kolektivní smlouva představuje základní smluvní dokument k zajištění srovnatelných podmínek v oblasti pracovních vztahů v rámci celého odvětví hornictví.

Je třeba přestat zavírat oči nad tím, že u některých dodavatelů znovu začali pracovat v dole na rizikových pracovištích zaměstnanci, kteří již odešli z dolu OKD, a to z toho důvodu, že ztratili zdravotní způsobilost, nebo mají již dávno překročenou svoji hranici NPE. Je třeba si věci říkat na rovinu a ne se uspokojovat tím, že já práci v současné době mám.

Jestli se v krátké době nezačneme zabý-

vat i těmito vážnými problémy, ujede nám všem pomyslný vlak, a potom už bude pozdě se nechat uspokojit tím, že Evropská komise schválila státní pomoc pro uzavření Dolu Paskov. Vždyť z dlouhodobého záměru vyplývá, že v OKD se bude po roce 2023 těžit jen 2,5 mil. tun uhlí.

Pokud i nadále budeme přistupovat k ochraně pracovních míst tímto způsobem, vytvoříme si tady vznik problémových lokalit, kde budou hrozit sociální nepokoje a poroste vysoká kriminalita.

Václav Sacha,
předseda OSZ VOKD Karviná

▲ Snímek z konference - Václav Sacha...

Starobní důchody žen v ČR přesáhly deset tisíc korun

Historicky poprvé průměrný starobní důchod u žen překročil částku 10 tisíc korun. Loni ženy pobíraly v průměru 10 050 korun. I v uplynulém roce ovšem měly důchody nižší než muži, kteří dostávali průměrně 12 259 korun. Celková průměrná výše starobního důchodu v roce 2014 činila 11 075 Kč, tj. o 105 Kč více oproti roku 2013. Starobních důchodů bylo loni vyplaceno 2 355 144, počet všech vyplácených důchodů za loňský rok činil 3 485 257.

Ve srovnání s rokem 2013 se mírně zvýšil i počet důchodců v České republice, v roce 2014 jich bylo o 5354 více. Stoupl rovněž počet vyplácených důchodů a mírně vzrostly výdaje na důchody. Vzestupný trend zaznamenala Česká správa sociálního zabezpečení (ČSSZ) v počtu vyplácených předčasných důchodů. Zatímco v roce 2013 jich bylo 543 356, v roce 2014 jich přibýlo dalších 22 570. Výdaje na dávky důchodového pojištění loni dosáhly 376,4 miliardy korun, příjmy byly ve výši 333 miliard korun, výdaje tedy převyšovaly příjmy o 43 miliard korun.

Ve srovnání s rokem 2013 výrazně vzrostly počty případů výplaty nemocenského. Zatímco v roce 2013 bylo provedeno 1 603 440 výplat, v roce 2014 stoupl jejich počet o 297 648, tj. na 1 901 088 vyplácených dávek nemocenského.

Více nových případů oproti roku 2013 zaznamenala ČSSZ u dávek peněžitě pomoci v mateřství. Zatímco v roce 2013 nově zahájilo čerpání peněžitě pomoci v mateřství 74 123 rodičů, loni jich bylo o 678 více. Většinou peněžitou pomoc v mateřství čerpaly ženy. Muži se péče o dítě ujali v 646 případech, což je o 126 mužů více, než v roce 2013.

Zatímco příjmy z pojistného na nemocenské v roce 2014 dosáhly částky zhruba 26 miliard Kč, výdaje na veškeré dávky nemocenského pojištění činily 22,1 miliardy Kč. Příjmy z pojistného v roce 2014 tak o 3,9 miliard Kč převýšily výdaje na nemocenské dávky. Nejvíce z nemocenského loni odčerpaly dávky nemocenského - 13,9 miliard Kč a dávky zmíněné peněžitě pomoci v mateřství - 7,3 miliard Kč.

V roce 2014 evidovala ČSSZ 271 432 zaměstnavatelů, oproti roku 2013 došlo ke zvýšení o 1698. Ruku v ruce s tím šel i počet zaměstnanců, které zaměstnavatelé přihlásili k účasti na pojištění. V roce 2014 to bylo 4 328 561 pojištěnců, tedy o 53 017 více než v roce 2013. Naopak, mírně poklesl počet OSVČ vykonávajících činnost. V loňském roce jich bylo 972 356, což je o 4872 méně než v roce 2013.

(red)

Natržené bankovky nesmí obchodníci odmítnout

Nezřídka se nám při placení dostane do rukou bankovka, které chybí růžek či část okraje, která je pomačkaná, natržená nebo dokonce na dva kusy a slepená izolepou. Nejsou výjimkou ani bankovky popsané či pomalované. Co pak s nimi udělat? Je možnost je odmítnout? A co obchodník, musí je od nás vždy přijmout?

Stačí malá nepozornost při placení a snadno se nám do rukou dostane opotřebovaná nebo dokonce poškozená bankovka. Je tak trochu jako „černý Petr“, rádi bychom ji už neměli, ale nikdo ji nechce přijmout. Co teď? Rozhodně nemusíme s každým nepatrným poškozením běžet do banky, ale měli bychom umět rozpoznat, zda můžeme poničenou bankovkou zaplatit a zda ji musí obchodník přijmout.

Existují jasná pravidla pro přijímání opotřebovaných a poškozených peněz. Stává se, že pokladní při placení odmítnou přijmout bankovku s odůvodněním, že poškozené peníze přijímat nemusí. Ne vždy ale postupují správně. Zatímco bankovky opotřebované oběhem, typicky pomačkané, odřené, s narušeným okrajem či zašpiněné, nelze odmítat, u poškozených se s jejich odmítnutím setkat můžeme.

Zákon rozlišuje mezi běžným a nestandardním poškozením. Pro nás jako fyzické osoby platí, že jiné než opotřebované bankovky akceptovat nemusíme. U podnikatelů hraje roli, jestli jde o fyzickou nebo právnickou osobu. Režim fyzických osob je stejný, jedinou výjimkou jsou směnárníci, pro které platí to, co pro právnické osoby. Většina obchodníků jako právnické osoby má povinnost přijímat všechny bankovky, až na ty nestandardně poškozené a ty poškozené běžně, které ale nejsou celé. Celou se pak rozumí i třeba bankovka s chybějícím růžkem ne větším než dva centimetry nebo právě natržená bankovka bez ohledu na délku a počet natržení. Právnické osoby musí dokonce přijmout i bankovku roztrženou na dvě části a slepenou lepicí páskou. Nevadí ani mastná skvrna nebo čárnutí. A co je důležité, nesmí je už vracet do oběhu. Nenechme si tedy namluvit, že bankovku, která je pouze natržená, nepřijímají.

Výrazně poškozené či úmyslně poničené peníze do oběhu nepatří. Takové bankovky může odmítnout každý, až na Českou národní banku a zejména banky provádějící hotovostní operace. Jenže ty nám ji

zabaví bez náhrady. O nestandardní poškození, které rozhodně nebylo způsobeno běžným zacházením, se jedná v případě ohořelých či zetlelých bankovek, dále jsou-li roztržené na více než dvě části nebo mají nečitelný či proděravělý obrazec. Pokud však bude bankovka vlivem tepla jen

zahnědlá nebo jen propálená, nepokládá se za ohořelou. Pokud bankovka po nechtěném vyprání zůstane beze změn viditelných pouhým okem, obrazec a některé ochranné prvky jsou rozeznatelné, musí ji obchodník přijmout a dále do oběhu nevracet, stejně jako bankovku popsanou či pomalovanou z jedné strany. Zdroj: dTest

Pozn.: Poradit se také můžete s našimi právními poradci na poradenské lince 299 149 009, která je k dispozici každý všední den od 9 do 17 hodin. **red**

Používání bodáku umožnilo vyřadit z pěchoty na přelomu 17. a 18. století pikenýry. Jednodušší manipulace s křesadlovou puškou nevyžadovala... (1. tajeňka), a proto řady střelců zhoustly. Tím se zvětšila palebná síla bojové sestavy. Hlavní tíha boje ležela na pěchotě - musela buď zdecimovat nepřítele tak, ... (2. tajeňka), nebo alespoň rozvrátit jeho sestavu.							HLUČNÉ VYTAHOVAT ÚSTY TEKUTINU	SADY	2. TAJEŇKA	POPRAVČÍ
	JMÉNO REŽISÉRA KLOSE	1. TAJEŇKA	PŘEDLOŽKA	MYS	KYSELÁ POCHUTINA	KASPICKÝ PRISTAV KŘIČET				TUROVITÝ SAVEC
	VYVOLÁVAT /V MYSLI/							TAMTA		
								BODAVÁ MOUCHA		
	VŠELICOS							DOMÁCKY BENEDIKT SÍŤ NA PTÁKY		
	ŘÍMSKÝCH 1050		JEMNÝ PRÁŠEK OMÁSTEK /ZAST./					CIZOKRAJNÝ PTÁK CIZOPASNÍK		
	SLOVENSKÉ PŘIROVNÁNÍ			TAVICÍ LÁTKY ROD MRAVENCŮ						
	RINTIDA				SMÉREM VĚN ŘIDCE/ SLOVENSKÝ "JESTLI"					NOVÝ ODSTAVEC
	ČÁST CHODIDLA SLYNOUTI /KNIŽNĚ/					MAM RÝŽOVÁ PÁLENKA				
	ANGREŠT						LYŽAŘSKÝ POZDRAV MÁLO			
	STOLNÍ HRY				INICIÁLY THÁKURA VOJENSKÁ PRODEJNA			SÍDLO VE VENEZUELE MOHAMEDŮV DRUH		
	SYMETRÁLA			ŠVÝCARSKÁ REKA KÓD KENI				NĚMECKÝ "VE" KÓD LETIŠTĚ ORAN		
	STARÁ SOLMIZAČNÍ SLABIKA		NAŠE HORY ZNAČKA TELLURU							
	INDIÁNSKÝ BŮŽEK					ZAKLÁDACÍ LISTINA				
	JMÉNO KAČÍRKOVÉ					VYČINĚNÉ KŮŽE				POMŮCKY AJI, TOKO UT